

2003. Print.

7. Moroz, V.M. "Instytuty rynku pratsi iak ob'iekt derzhavno- upravlins'koho vplyvu na trudovyj potentsial krainy [Labor Market Institutes as an Object of Public-Management Impact on the Labor Potential of the Country]". *Visnyk NADU* 2 (2013): 98–107. Print.

8. Moroz, V.M. "Teoretychne pidgruntia motyvatsijnoho mekhanizmu sty-muliuvannia trudovoi aktyvnosti hromadian v konteksti teorii suspil'noho vyboru [Theoretical basis of the motivational mechanism of stimulation of labor activity of citizens in the context of the theory of public choice]". *Ekonomika ta derzhava Mizhnarodnyj nau-kovo-praktychnyj zhurnal* 5 (2011): 116–119. Print.

9. *The Strategy of the State Migration Policy of Ukraine for the period up to 2025*. Available to: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250149647>. Accessed: 05 May 2018.

10. Cyganov, V.V., Borodin, V.A. and Shishkin, G.B. *Intellectual'noe predpriiatie: mehanizmy ovladenija kapitalom i vlast'ju (teorija i praktika upravlenijaj evoljuciej organizacii) [Intellectual enterprise: mechanisms of mastering capital and power (the theory and practice of managing the organization's evolution)]*. M.: Universitetskaja kniga, 2004. Print.

11. Cyganov, V.V. *Adaptivnye mehanizmy v otraslevom upravlenii [Adaptive Mechanisms in Branch Management]*. M.: Nauka, 1991. Print.

12. Chicherin, B.N. *Istorija politicheskikh uchenij: v 2 t. [The history of political teachings: in 2 t.]*. SPb.: Izdatel'stvo Russkoj hristianskoj gumanitarnoj akademii, 2008. – T. 2. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.1240838

УДК 351:504.05

Омаров А. Е., к.держ.упр., докторант ННВЦ НУЦЗУ, м. Харків

Omarov A. E., Ph.D in Public Administration, doctoral student of Training Research and Production Center, National University of Civil Protection, Kharkiv

СУЧАСНИЙ СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

CURRENT STATE OF IMPLEMENTATION OF NATIONAL ENVIRONMENTAL SAFETY POLICY

В статті аналізуються результати соціологічного опитування, проведеного у травні-червні 2017 року в східних областях України з метою вивчення ставлення населення до екологічних проблем сучасності та виявлення основних проблем та протиріч в реалізації національної політики екологічної безпеки в даному регіоні України; робиться висновок про необхідність вдосконалення системи моніторингу навколишнього середовища.

Ключові слова: екологічна політика, екологічна безпека, моніторинг навколишнього середовища, національна політика екологічної безпеки.

The article analyzes the results of a sociological survey conducted in May-June 2017 in the eastern regions of Ukraine in order to study the attitude of the population towards the environmental problems of the present time and identify the main problems and contradictions in implementation of the national environmental safety policy in the given region of Ukraine. A conclusion is made as to the need for improvement of the ecological monitoring system.

Keywords: environmental policy, environmental safety, ecological monitoring, national environmental safety policy

Постановка проблеми. Питання екологічної безпеки в світі постало дуже гостро. Для вирішення екологічних проблем необхідними є наукові підходи до вирішення екологічних проблем та розробка дієвих державно-управлінських механізмів їх реалізації. Національна політика екологічної безпеки повинна передбачати дії державної влади щодо збереження навколишнього середовища та екологічної безпеки, що забезпечує захищеність життєво важливих інтересів людини, суспільства, довкілля та держави від реальних або потенційних загроз. Впровадження дієвих механізмів національної екологічної безпеки – це перший крок до вирішення та попередження екологічних та техногенних катастроф.

Аналіз наукових публікацій. На основі обробки даних індексів екологічної безпеки для подальшої адекватної науково-обґрунтованої оцінки сучасного рівня екологічного стану України в порівнянні з іншими країнами світу використовуються міжнародні індекси – Індекс екологічної стійкості [0], Індекс вразливості навколишнього середовища [0], Євростат [0], Індекс ефективності довкілля [0, 0] та інші, які складаються міжнародними організаціями, серед яких Комісія ООН зі сталого розвитку, Міжнародний інститут сталого розвитку (IISD), Науковий комітет з проблем навколишнього середовища (SCOPE). Однак міжнародні індекси не враховують регіональних особливостей кожної країни.

Постановка завдання. Метою нашого соціологічного дослідження, проведеного у травні-червні 2017 року в східних областях України було обрано вивчення ставлення населення до екологічних проблем сучасності та виявлення основних проблем та протиріч в реалізації національної політики екологічної безпеки в даному регіоні України.

Виклад основного матеріалу. Опитування показало, що населення України часто замислюється над питанням екології (65% дало позитивну відповідь), 32% – рідко і тільки 3% населення навіть не замислювались над питанням щодо стану навколишнього середовища (рис. 1).

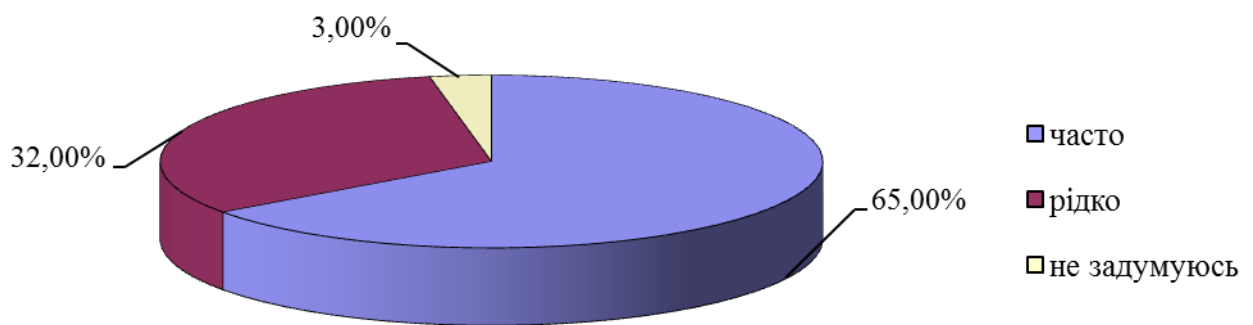

Рис. 1. Розподіл відповідей на запитання: “Як часто Ви задумуєтесь про стан навколишнього середовища?”

На запитання, що є причиною найбільших екологічних проблем людства, переважна більшість респондентів, а саме 85%, відповіли, що люди недостатньо замислюються над екологічними проблемами на сьогоднішній день, 9% людей вважають, що дана проблема створена завдяки науково-технічного прогресу, 2% респондентів відповіли, що винахід ядерної зброї є головною проблемою забруднення екології, для 0,75% опитаних корупція та лобізм – це найбільша проблема екології, 3,25% вбачають проблему в відсутності контролю над станом здоров’я.

На сьогодні населення найбільше турбують наступні екологічні проблеми: забруднення питної води – 29,13% респондентів, зміна клімату – 3,64%, шкідливі небезпечні викиди у атмосферу – 10,98%, стан військових об’єктів, складів, що залишилися з часів СРСР – 1,98%, засмічення природи побутовими відходами – 19,53%, наслідки Чорнобильської аварії – 3,97%, деградація земельних ґрунтів – 3,64%, знищення лісів – 13,90%, засмічення навколишнього середовища – 9,27%, радіація – 2,31%, глобальні проблеми – 1,65%. Оцінка екологічної ситуації на місцевому рівні носить досить оптимістичний характер: 65% опитаних визначають її як цілком благополучну (9%), хоча є певні приводи для тривоги (61%). Водночас 31% та 2% характеризують екологічну ситуацію як загалом несприятливу і критичну відповідно. 2% респондентів вагались відповісти.

На думку більшості опитуваних, власником усіх природних ресурсів України є народ України (79%), певна частина, що це державні органи влади (5%) та органи місцевого самоврядування (4%), іншим (12%) було важко відповісти (рис. 3.).

Переважна більшість респондентів розуміє “екологічні права” суто як право на безпечне для життя та здоров’я людини природне довкілля (23,7%). Водночас інша частина опитуваних вкладає в поняття “екологічні права” такі елементи, як участь людей в обговоренні питань щодо будівництва і реконструкції об’єктів, які можуть впливати на стан природного довкілля, внесення пропозицій до органів державної влади (14,28%), участь людей в розробці та

здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів (14,93%), об'єднання людей громадські природоохоронні організації (8,11%), вільний доступ до правдивої інформації про стан навколишнього природного середовища (16,55%), вільний доступ до здобуття екологічної освіти та знань (6,16%), право подання до суду позовів про відшкодування шкоди, заподіяної їх здоров'ю та майну внаслідок негативного впливу на навколишнє природне середовище (8,11%) або як право на оскарження у судовому порядку рішень, дій або бездіяльності органів влади та посадових осіб щодо порушення екологічних прав громадян (7,14%) тощо.

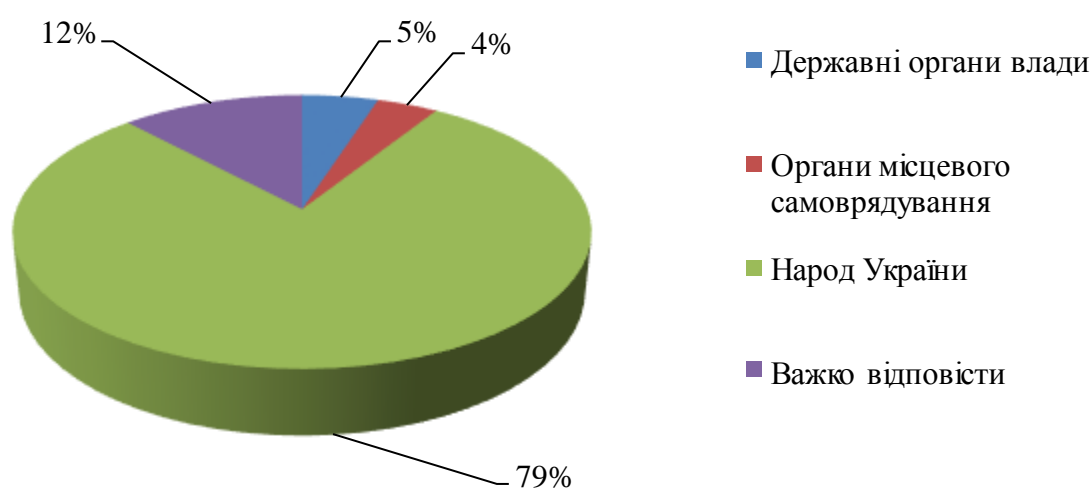

Рис. 3. Розподіл відповідей на запитання: “Хто, на Вашу думку, є власником усіх природних ресурсів України?”

Для вирішення проблеми, якщо буде порушено право на здорове та безпечне довкілля, респонденти звернуться до наступних органів влади: суд (29%), міліція (10%), прокуратура (12%), місцеві органи влади (46%), депутата Верховної Ради (4%), депутата місцевої ради (8%), засоби масової інформації (25%), громадська організація (15%) (рис. 4.).

Аналіз даних свідчить, що у населення України досить висока довіра в таких питаннях до державних природоохоронних служб. У той же час, є простір для розвитку місцевим громадським організаціям. Доклавши певних зусиль, екологічні активісти також можуть здобути довіру у місцевих мешканців.

За результатами проведеного опитування більша частина респондентів (90%) не мають досвіду захисту екологічних прав, тільки меншій частині населення (6%) вдалося відстояти свої права і 3% опитуваних мали невдалі спроби. Дані результати свідчать про те, що українці на шляху до розвитку

захисту своїх екологічних прав.

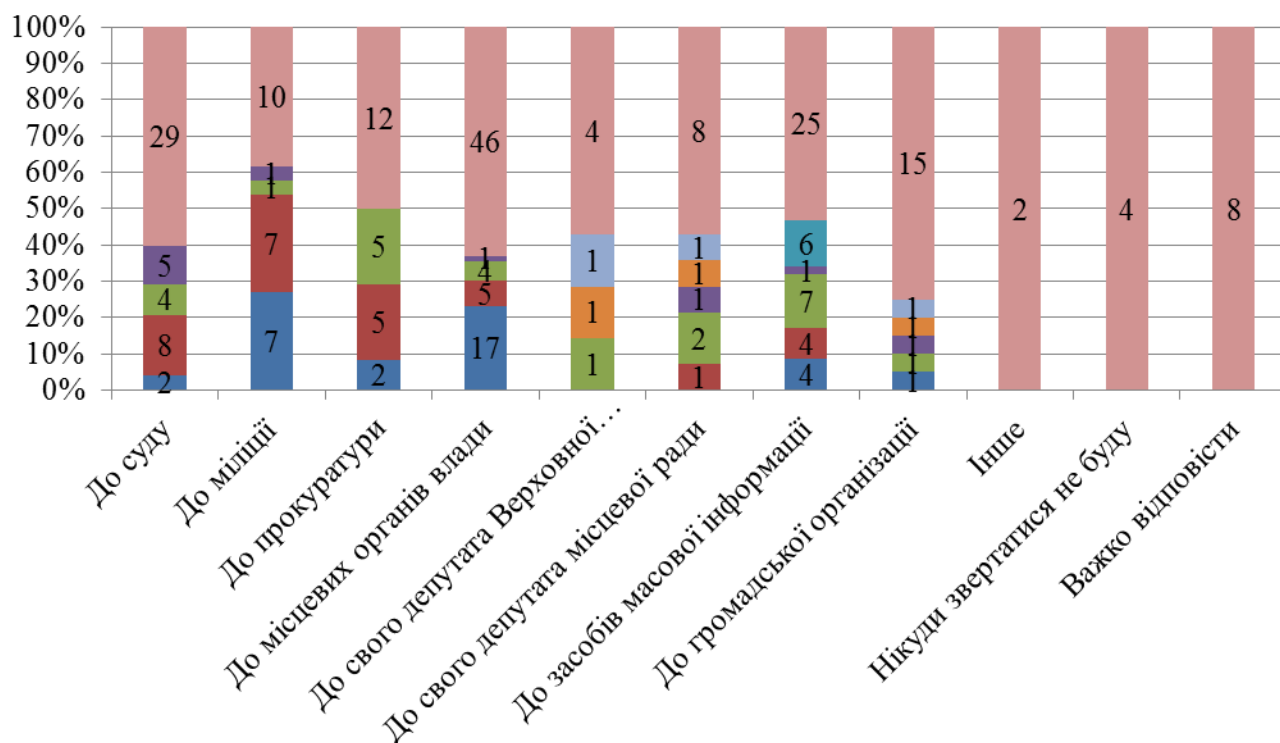

Рис. 4. Розподіл відповідей на запитання: “Куди Ви звертатиметесь, якщо буде порушено Ваше право на здорове та безпечне довкілля?”

На запитання, чи вказували Ви знайомим (рідним) на порушення екології, респонденти відповіли наступним чином: 63% просили підібрати не влучно кинутий папірець в сміттєвий бак, 20% просили не курити в громадському місті, 3% просили не виливати брудну воду в ріку, 3% просили не виносити сміття куди заманеться і тільки 10% взагалі не стикалися з даною ситуацією.

Реакція знайомих на прохання респондентів не порушувати екологію можна сказати носить досить позитивний характер, адже 51% знайомих виконали прохання та вибачились, 3% взагалі при них більше цього не роблять та 33% виконали прохання, але не зрозуміли поведінку респондентів. Проте негативний момент залишається, адже 7% взагалі ніяк не відреагували на прохання.

Питання стосовно вказування незнайомим людям на порушення екології має дещо інші результати: 24% респондентів просили підібрати не влучно кинутий папірець в сміттєвий бак, 25% просили не курити в громадському місті, 16% просили не вигулювати тварин в дитячій пісочниці, 7% просили не виливати брудну воду в ріку та 26% опитуваних взагалі не зверталися з прохання не забруднювати навколишнє середовище.

Результати дослідження показали, що реакція незнайомих на дану ситуацію досить неоднозначна: 23% виконали прохання, вибачились, 25% виконали прохання, але не зрозуміли поведінки респондентів, 24% незнайомих

ніяк не відреагували прохання, 3% опитуваних після негативної реакції незнайомих людей взагалі більше не зроблять їм подібних зауважень.

Дані результати свідчать про те, що тільки 59% респондентів можуть вплинути на вирішення екологічних проблем, 20% не можуть вплинути і 21% опитуваних вагається відповісти. Це говорить про прагнення українців вирішувати екологічну ситуацію, яка склалася на сьогоднішній день (рис. 5.).

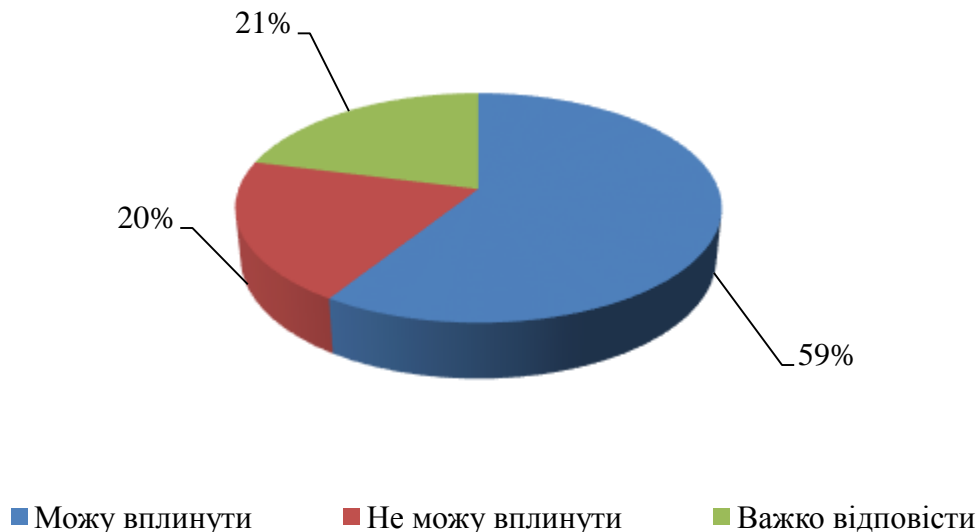

Рис. 5. Розподіл відповідей на запитання: “Чи можете ви особисто впливати на вирішення екологічних проблем?”

Позитивним сигналом даного дослідження є те, що 72% українців готові до активних дій щодо забезпечення екологічної безпеки держави, про неготовність – 7% та вагання 21%.

Важливим показником є те, що переважна більшість респондентів (99%) впевнені в тому, що громадськість повинна приймати участь у вирішенні екологічних проблем. Більшість респондентів, а саме: 81% (55% мають досвід і готові брати участь і 26% не мають досвіду і готові брати участь), особисто готові брати участь у будь-яких екологічних акціях (саджати дерева, приймати участь у прибиранні парків, берегів річок, у виступах проти вирубування дерев та ін.) і лише 19% не готові брати участь (4% не мають досвіду і не готові брати участь, 9% мають досвід і не готові брати участь, 6% важко відповісти).

Результати дослідження засвідчили низький рівень залучення громадян до екологічних ініціатив. Активними учасниками екологічного руху визнали себе лише 3% населення України, 29% респондентів іноді доводилося брати участь або допомагати у певних заходах екологічного руху. Натомість відсутність будь-якого досвіду участі в таких рухах чи ініціативах визнали 66%

опитаних громадян України.

Найкращим показником є готовність населення України до заходів, які можуть позитивно впливати на екологічну ситуацію або обмежувати негативний вплив на неї (рис. 6). Наприклад, утеплювати будинок або квартиру готові 73% опитаних, купувати енергоощадну техніку 72%, вимикати світло, воду чи електроприлади, коли вони не потрібні 88%, не купувати рослини з Червоної книги України (первоцвіти) 69%, використовувати екологічно безпечні засоби гігієни (мило, зубна паста, засоби для миття, прання, пластикової та поліетиленової упаковки) 61%. Близько половини від усіх респондентів також висловили готовність сортувати побутові відходи (52%), утилізувати належним чином електронні відходи (48%), брати участь у громадських роботах (прибирання парків, лісових смуг, водних об'єктів, висаджування дерев) (56%), прибирати сміття на суботниках (51%), вживати екологічно чисті продукти (56%), зменшити використання одноразових товарів (41%).

За для покращення екологічної ситуації у своєму населеному пункті більшість українців 79% (7% респондентів відповіли “так, і навіть досить значні”, 72% – “так, але не значні”) навіть готові нести певні фінансові витрати. Головною ознакою прагнення українців щодо покращення навколишнього середовища є прибирання за собою сміття після відпочинку на природі, адже 99% респондентів завжди залишають після себе чистоту та порядок і 1% в основному. За звичай, українці забирають з собою та викидають до смітника (91%), іноді спалюють на місці(8%).

На запитання стосовно чи спалюють респонденти суху рослинність, побутове сміття біля свого будинку, на городі або на дачі, відповіді розподілились майже порівну: 51% відповіли “так”, 44% – “ні”, 5% було важко відповісти. Більшість українців ставиться до полювання або негативно (42%), або дуже негативно, що навіть готові проти цього боротися (6%), або байдуже (25%). Загалом позитивно до полювання ставляться 11% опитуваних та ще 5% самі безпосередньо є мисливцями (рис. 7.).

Найефективнішими засобами щодо зменшення кількості безпритульних тварин, на думку респондентів, є стерилізація домашніх та безпритульних тварин (48%), підвищення відповідальності хазяїв, тобто реєстрація домашніх тварин і чіпування (43%) та евтаназія (безболісне вбивство) безпритульних тварин (9%).

Серед опитуваних більша частина українців (67%) займаються вирощуванням сільськогосподарської продукції. Для знищення жуків, гусениць та бур'янів у сільськогосподарській діяльності 50% українців використовують хімічні препарати (пестициди), хоча 17% взагалі їх не застосовують.

Респонденти, що займаються вирощуванням сільськогосподарської продукції, надають перевагу використанню органічних добрив (51%), проте як 20% про органічні добрива майже не знають, в той час хімічні добрива застосовують 6%.

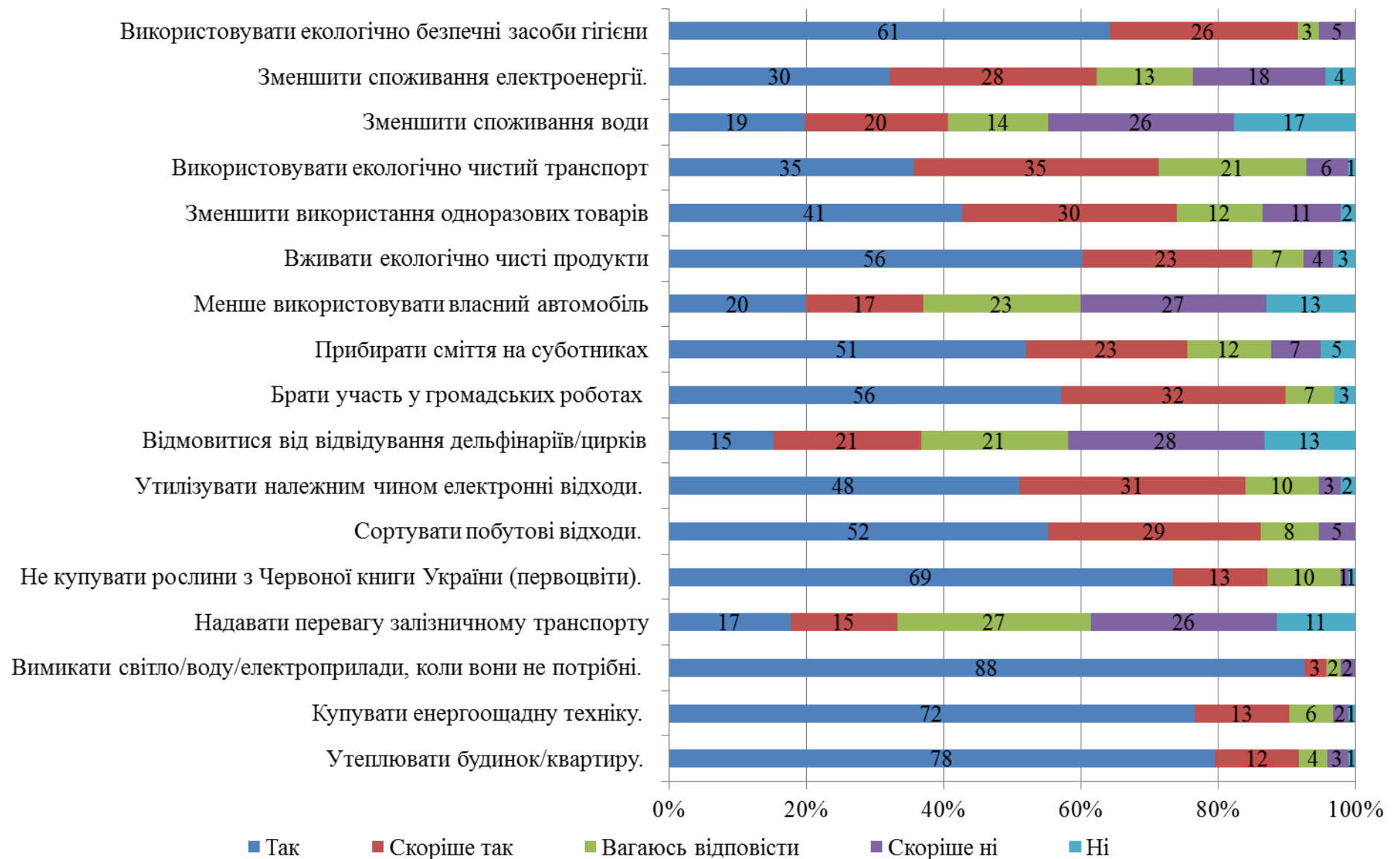

Рис. 6. Розподіл відповідей на запитання: “Що з наведеного нижче Ви особисто готові робити?”

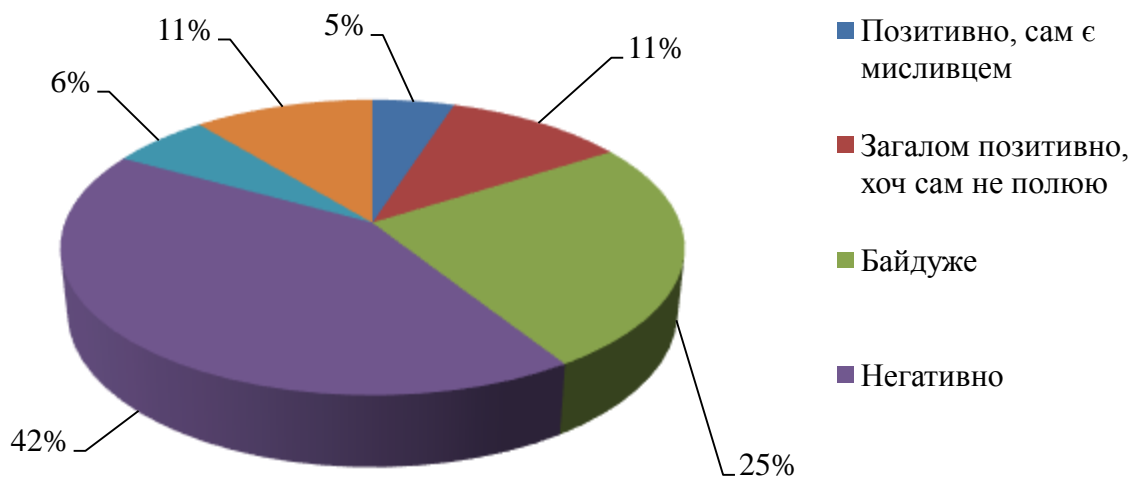

Рис. 7. Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви ставитесь до полювання?”

На запитання, чи зацікавлені, з яких хімічних речовин складаються засоби “побутової хімії”, хімічні добрива тощо та їх дією на людський організм та довкілля, відповіді респондентів розподілилися наступним чином: 26% завжди цікавляться хімічним складом і знають про їх дію та вплив на екологію та на людський організм, переважна більшість (57%) загалом цікавляться, але про побічні дії знають мало і тільки 12% не цікавляться, для них важлива лише ефективність цих засобів (рис. 8.).

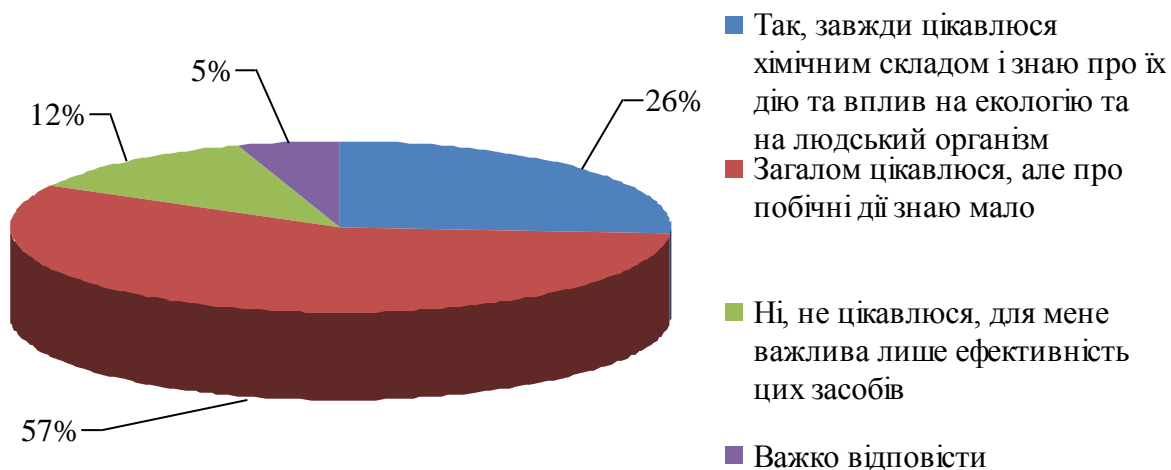

Рис. 8. Розподіл відповідей на запитання: “Чи цікавилися Ви питаннями, з яких хімічних речовин складаються засоби “побутової хімії”, хімічні добрива тощо та їх дією на людський організм та довкілля?”

Під час опитування респондентами було запропоновано способи щодо

вирішення екологічних проблем в населених пунктах, де вони мешкають, а саме: сортування утилізація та сміття, створення переробного заводу та полігону, не засмічувати навколишнє середовище в місцях відпочинку, реконструкція очисних споруд, встановлення свердловин для збору якісної питної води, застосування енергоощадних технологій, перехід до використання енергії сонця, обмеження руху особистого транспорту на деякий час у центрі міста, співробітництво з національною поліцією щодо незаконної вирубки лісів, складання протоколів на осіб, що здійснили порушення правил та насаджування лісосмуг, які стали на сьогодні майже зрубані під корінь, постійний державний громадський контроль над ними, спільні дії, висадження дерев, створення притулків для бездомних тварин, підвищення рівня культури, висвітлення в ЗМІ екологічної проблеми, семінари з екологічної проблеми, відповідальність та штрафування, соціальна реклама на бігбодрах, посилення виховної роботи в ДНЗ, школах та інформація на стендах в громадських місцях, підвищення контролю і відповідальності за порушення екологічних правил, відновлення перевірок промислових підприємств з питань дотримання правил екології, громадський контроль за фінансуванням, яке виділене для покращення екології.

Результати дослідження свідчать: 14% вважають, що інформаційне забезпечення усіх без винятку служб дозволяє ефективно вирішувати поставлені задачі, 53% – інформованість та компетентність більшості працівників дозволяє організації виконувати свої функції, 13% – інформованість та компетентність працівників не потребує знань з екологічних проблем, 1% – інформованість дозволяє, не має важелів впливу та 19% опитуваних вагаються відповісти на дане запитання.

Підчас дослідження виявлено основні джерела інформації для респондентів про екологічні проблеми в населених пунктах (рис. 9). Для більшості – це Інтернет (38,58%), місце навчання чи роботи (15,75%), телебачення (15,75%), друзі та родина (38,58%), для іншої частини опитуваних – це сусіди (3,15%), громадський транспорт (2,36%), радіо (1,58%), газети (5,51%), журнали (15,75%).

На запитання, звідки отримують інформацію про екологічні проблеми в Україні та світі, опитувані відповіли наступним чином (рис. 10): Інтернет (61,34%) та телебачення (23,52%) виявилися найпопулярнішими місцями, з яких користувачі дізнаються інформацію про екологічні проблеми, інші засоби інформації розподілилися у відсотковому значенні майже на однаковому рівні: місце навчання чи роботи (4,2%), друзі та родина (3,37%), газети (2,52%), громадський транспорт (1,69%), радіо (0,84%), сусіди (0,84%), журнали (0,84%), робота (0,84%).

Для половини українців (50%) важливо займатися самоосвітою та бути обізнаним у сфері з екологічних питань, що є гарним показником, в той же час, коли у 30% респондентів, на жаль, не вистачає часу на самоосвіту, 9%, взагалі, не вбачають в цьому особливої необхідності, 9%, на жаль, дуже

стомлюються на роботі та вільний час присвячую домашнім справам.

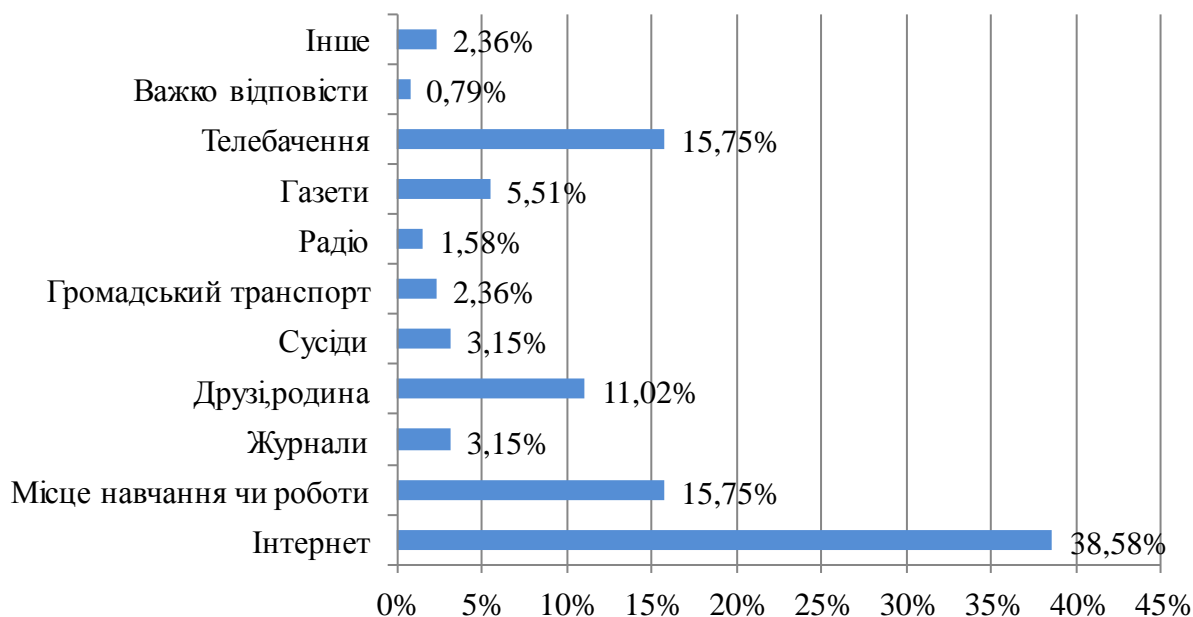

Рис. 9. Розподіл відповідей на запитання: “Назвіть основні ваші джерела інформації про екологічні проблеми в місті?”

Щодо необхідності додаткової екологічної інформації по роду виконуваної роботи з екологічних проблем, більшість респондентів вважають, що інформація вельми необхідна (13%) та в деякій мірі необхідна (65%) проте, як 10% вагаються потрібна чи ні та 12% стверджують, що інформація не потрібна.

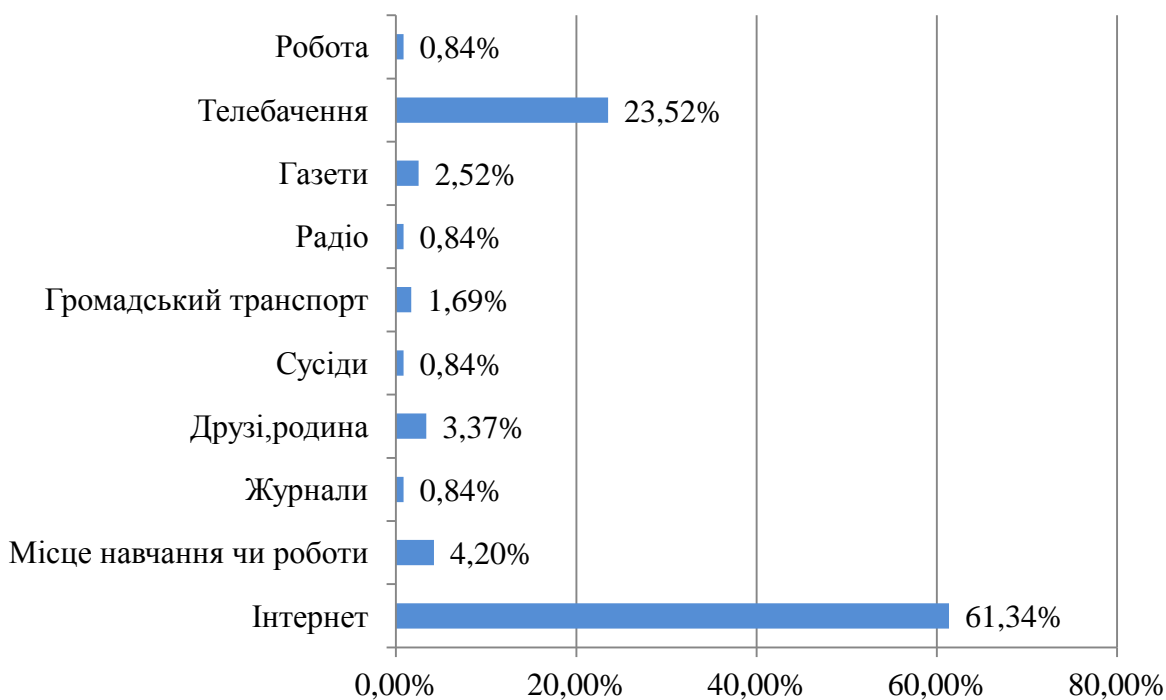

Рис. 10. Розподіл відповідей на запитання: “Звідки Ви отримуєте інформацію про екологічні проблеми в Україні та світі?”

Дослідження показало, що для українців бракує екологічної інформації для виконуваної роботи (рис. 11.), а саме: нормативно-правової (37%), фінансово-економічної (28%), про діяльність органів влади інших рівнів (20%), соціально-політичної (14%), для виконання роботи інформації бракує про діяльність підприємств (4%).

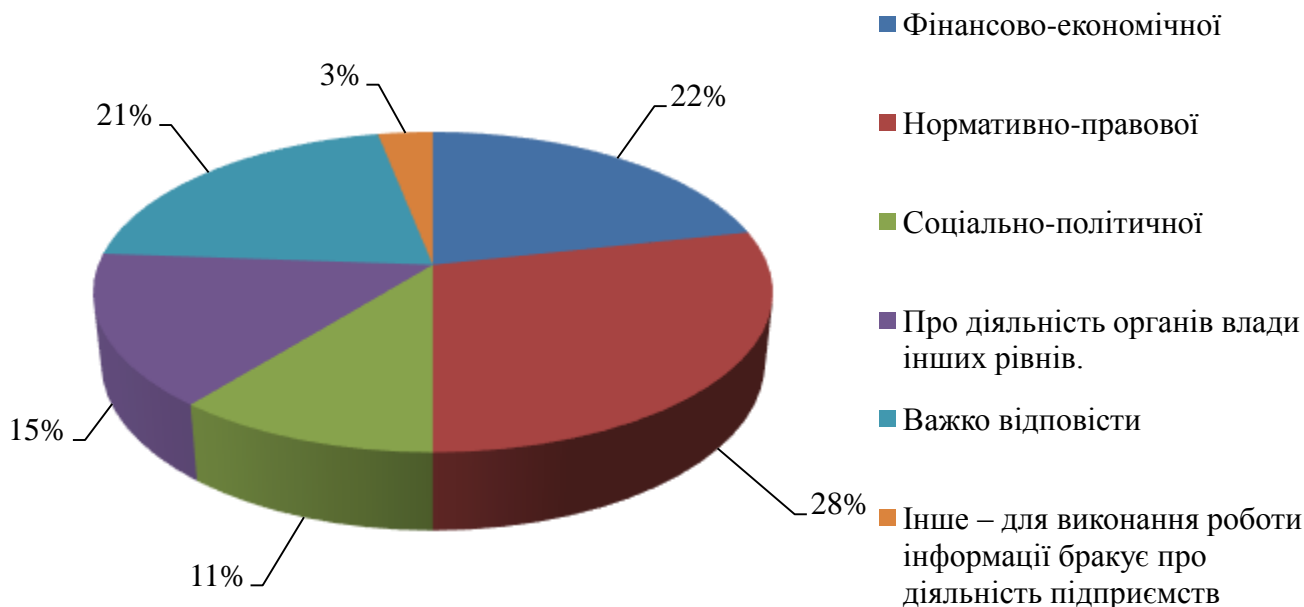

Рис. 11. Розподіл відповідей на запитання: “Якого роду екологічної інформації Вам бракує для виконуваної роботи?”

За результатами соціологічного опитування було виявлено, що жителів України турбують екологічні проблеми і для вирішення даної ситуації необхідно запровадити більше цікавих та корисних семінарів з наступних тематик:

- нормативно-правові аспекти переробки сміття;
- ознайомлення з досвідом роздільного збору, сортування переробки ТПВ та використання вторинної сировини;
- висвітлення новітніх технологій по екологічній переробці та утилізації сміття;
- вплив хімічних добрив на рослини та організм людини;
- роз’яснення проблеми викидів хімічними заводами;
- заміщення використання викопних видів палива альтернативними джерелами, безпечність ядерної енергетики;
- утилізація енергозберігаючих ламп та батарейок;
- сучасні досягнення технологій;
- органічне землеробство та раціональне користування земельними ресурсами;
- очищення водойм;
- засоби протидії негативного впливу на екологію. Чим дихаємо, що п’ємо?;

- відновлення плодючого шару ґрунту та питної води;
- збереження лісових природних ресурсів;
- проблеми зміни клімату;
- рівень забруднення країни;
- усунення наслідків заданої шкоди людиною природі;
- раціональне використання природних ресурсів;
- екологічне законодавство;
- екологічна безпека міста;
- охорона атмосфери повітря.

Наступна частина дослідження мала на меті визначення ролі держави у вирішенні екологічних проблем. Результати дослідження показали, що 57% респондентів вважають, що можливе економічне зростання держави без завдання шкоди довкіллю, в той час, як 31% зневірені в цьому та 12% мають певні вагання щодо відповіді на питання.

Позитивним показником є те, що більшість українців, а саме 69%, вважають, що Україну можливо вивести з її екологічної кризи (рис. 12.).

Серед факторів забруднення навколишнього середовища, які впливають на екологічну безпеку, основними є забруднення сміттям території (31,65%), забруднення повітря відходами виробництва (21,43%), забруднення води (17,78%). Менш важливими респонденти відзначили: підвищення вмісту шкідливих речовин (10,71%), забруднення ґрунту (7,8%), радіаційне забруднення (5,3%), забруднення повітря автотранспортом (4,58%), підвищення рівня шуму (0,75%).

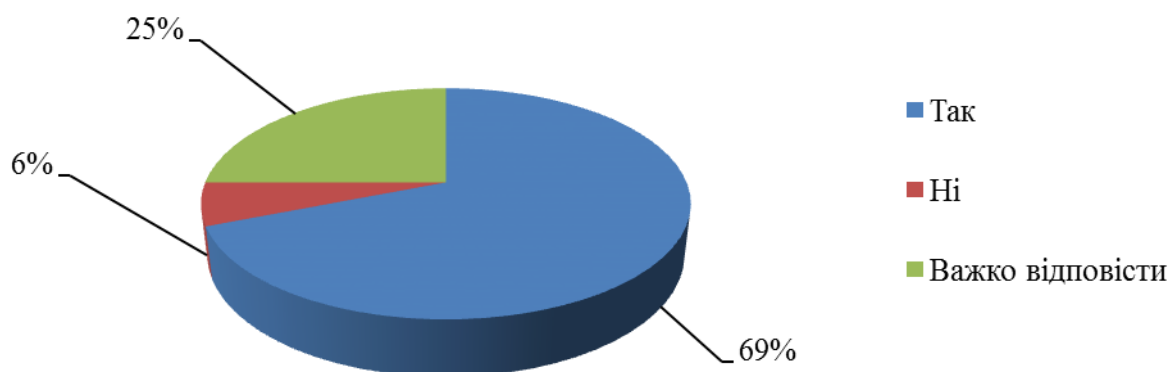

Рис. 12. Розподіл відповідей на запитання: “Як Ви вважаєте, чи можливо Україну вивести з її екологічної кризи?”

Негативним сингалом для керівників держави є те, що 96% респондентів стверджують про те, що держава проводить катастрофічно мало заходів стосовно вирішення екологічної проблеми, яка склалася на сьогодні.

Дослідження показало (рис. 13.), що на думку респондентів, фінансуванням по встановленню баків для сміття, позначок “Ділянка для вигулу собак” та інших повинні займатися органи місцевого самоврядування

(31,17%), громада вулиці (14,21%), громадські організації (12,85%), підприємства (11,07%), центральні органи влади (10,71%), бізнес (7,5%), благодійні організації (5,71%), політичні партії (5%), окремі родини (1,78%).

Рис. 13. Розподіл відповідей на запитання: “Хто, на Вашу думку, повинен фінансувати встановлення баків для сміття, позначок “Ділянка для виходу собак, інших?”

Проаналізувавши статистичні дані, виявлено наступну структуру відношення населення щодо проведення екологічних заходів місцевою владою (рис. 14). 64% респондентів вважають, що необхідно залучати міжнародні екологічні організації до проведення місцевих заходів, 66% проводити заходи (свято вулиці, екологічні пікніки, екологічні вечори і т.д.)

77% опитуваних вважають, що необхідно сприяти вивченню екології в навчальних закладах, 84% сприяти закладенню парків, 87% висаджувати клумби, 67% білити дерева, 82% здійснювати охорону водоймищ, 69% проводити роботи по збереженню кладовищ. Стосовно передачі водоймищ в приватну власність чи довгострокову оренду думки розділилися наступним чином: 22% респондентів відповіли “Так”, 9% – “Скоріше так”, 30% – “Вагаюсь відповісти”, 22% – “Скоріше ні”, 17% – “Ні”.

Досить важливо, що 99% опитуваних вважають, що доцільно владі залучати громадськість до вирішення екологічних проблем.

Результати проведеного опитування засвідчили, що на думку більшості респондентів (54%), органи влади регіонів готові взаємодіяти з громадськістю з питань екологічної безпеки, 37% вагаються в відповіді на поставлене запитання, 7% схиляються до не готовності органів місцевої влади та 2% повністю підтверджують неготовність.

Рис. 14. Розподіл відповідей на запитання: “Чи повинна місцева влада проводити екологічні заходи?”

Позитивним аспектом є переважна готовність громадськості міст, районів взаємодіяти з органами влади у вирішенні питань стосовно екологічного виховання, адже 25% опитуваних відповіли на запитання “Так”, 45% – “Скоріше так”, 28% – “Вагаюсь відповісти”, 2% – “Скоріше ні”.

Задля подолання екологічної проблеми, що склалася на даний момент, респондентами було запропоновано способи вирішення ситуації на державному рівні, а саме:

- здійснення контролю за роботами обласних департаментів екології;
- запровадження Закону України щодо заборони викиду пластику та створення пунктів збору та закону про обов’язкову переробку сміття та повторне споживання продуктів;
- створення нормативно-правової бази для захисту навколишнього середовища;
- збільшення впливу та контролю у регулюванні екологічних питань в секторі екології;
- встановлення та використання альтернативних видів енергії;
- фінансування виробництва техніки транспорту, що працює на

екологічно-чистому паливі;

- реалізація та фінансування екологічних програм;
- фінансування будівництва сміттєвих заводів;
- утилізація пестицидів;
- сприяння збільшенню пунктів прийому відпрацювання побуто-

вої техніки;

– зняти мораторій на перевірку підприємств та їх заохочення працювати по екологічним стандартам;

- ліквідація та заборона стихійних звалищ;
- штрафи, санкції, реальний контроль за порушниками;
- підвищення рівня відповідальності фізичних та юридичних осіб

за порушення правил екологічної безпеки;

– постійне інформування населення про екологічні проблеми та конкретні шляхи та їх подолання, збереження природних ресурсів;

– посилення інформаційної політики стосовно екологічної ситуації розвиток біоенергетики;

- реалізація екологічних програм;
- розробка екологічної стратегії за участю міжнародної організацій;
- орієнтація розвитку економіки на вирішення екологічної проблеми;
- запровадження програм реалізації екологічної безпеки.

Для вирішення екологічних проблем на глобальному рівні українці запропонували наступні способи подолання проблеми:

– запровадження всесвітніх конвенцій щодо зменшення розробки зменшення екологічних проблем;

– залучення транснаціональних корпорацій до вирішення екологічних проблем людства;

– взаємодія з ЕС, США та іншими державами з питань екології та визначення єдиних стандартів;

– розробка програм розвитку екологічної безпеки в світі;

– підвищення рівня свідомої відповідальності кожного мешканця планети;

– виховання дітей з розумінням необхідності збереження навколишнього середовища;

– посилення громадської активності у питаннях екології;

– використання альтернативних джерел енергії, відновлення природних ресурсів;

– впровадження енергозберігаючих технологій;

– проведення модернізації енергомістних підприємств;

– посилення контролю за використанням ядерної зброї;

– перехід на екологічний транспорт, використання екологічно-безпечної техніки;

– заборона пластика або вирішення питання його переробки;

– переробка сміття із залученням міжнародних грантів;

- покращення очисних стічних вод перед скидом в поверхневі води;
- озеленення міст, сіл, селищ та інше.

Висновки. Аналізуючи дані соціологічного дослідження, ми дійшли до таких висновків:

1. Стратегія державної екологічної політики України спрямована на мінімізацію втручання в навколишнє середовище, усунення шкоди, заданої довкіллю, та створення програм розвитку екологічної безпеки в світі в подальшому підвищить рівень свідомої відповідальності кожного мешканця планети.

2. Більшість опитуваних вважають, що причиною створення найбільших екологічних проблем людства є недостатнє їх усвідомлення, але це не звільняє від відповідальності. Тому за для покращення ситуації респонденти запропонували способи вирішення даної проблеми, один з яких – це постійне інформування населення про екологічні проблеми та конкретні шляхи їх подолання, збереження природних ресурсів.

3. Українці переконані, що шляхом розв'язання екологічної ситуації є залучення органами влади органів громадянського суспільства для вирішення екологічних проблем. Приємно, що переважна більшість вже сьогодні готова до активних дій щодо забезпечення екологічної безпеки держави, міста, району.

4. Прагнення українців бути обізнаним у сфері з екологічних питань є позитивним аспектом на даний момент. Більшість респондентів вважають, що інформація вельми необхідна, але її недостатня кількість призводить до того, що люди ненавмисне завдають шкоду навколишньому середовищу, насамперед при використанні засобів “побутової хімії”, у сільському господарстві – гербіцидів та пестицидів і не правильному сортуванні сміття та його утилізації.

5. За результатами дослідження перспективними напрямками розвитку вважають: кооперацію держав з приводу вирішення масштабних екологічних проблем, залучення міжнародних екологічних організації до взаємодії, визначення єдиних екологічних стандартів, залучення інвесторів та грантових програм для покращення екологічної ситуації – це все може дати важливий поштовх у розвитку природоохоронної діяльності в цілому.

6. Задля реалізації національної політики екологічної безпеки потребою є розробка та запровадження заходів з вдосконалення системи моніторингу навколишнього середовища, зростання ступеню виконання її основних завдань, які спрямовані для забезпечення інформацією органів державного управління та громадянського суспільства про стан навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. 2016 Environmental Performance Index. [Electronic resource]. – Mode of access : <http://environment.yale.edu/news/article/2016-yale-environmental->

performance-index-released.

2. 2005 Environmental Sustainability Index Benchmarking National Environmental Stewardship World Economic Forum Geneva, Switzerland Joint Research Centre of the European Commission Ispra, Italy World Economic Forum Geneva, Switzerland Joint Research Centre of the European Commission Ispra, Italy In collaboration with: In collaboration with: Yale Center for Environmental Law and Policy Yale University Center for International Earth Science Information Network Columbia University [Electronic resource]. – Mode of access : http://earth.columbia.edu/news/2005/images/ESI2005_policysummary.pdf.

3. Eurostat [Electronic resource]. – Mode of access : <http://unstats.un.org/unsd/environment/newsletters.htm>.

4. Enabling Environment Index [Electronic resource]. – Mode of access : <http://civicus.org/eei>.

5. Environmental Vulnerability Index (EVI) [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.vulnerabilityindex.net>.

References

1. 2016 *Environmental Performance Index*. Available to: <http://environment.yale.edu/news/article/2016-yale-environmental-performance-index-released>. Accessed: 18 Jan. 2018.

2. 2005 *Environmental Sustainability Index Benchmarking National Environmental Stewardship World Economic Forum Geneva, Switzerland Joint Research Centre of the European Commission Ispra, Italy World Economic Forum Geneva, Switzerland Joint Research Centre of the European Commission Ispra, Italy In collaboration with: In collaboration with: Yale Center for Environmental Law and Policy Yale University Center for International Earth Science Information Network Columbia University*. Available to: http://earth.columbia.edu/news/2005/images/ESI2005_policysummary.pdf. Accessed: 18 Jan. 2018.

3. *Eurostat*. Available to: <http://unstats.un.org/unsd/environment/newsletters.htm>. Accessed: 18 Jan. 2018.

4. *Enabling Environment Index*. Available to: <http://civicus.org/eei>. Accessed: 18 Jan. 2018.

5. *Environmental Vulnerability Index (EVI)*. Available to: <http://www.vulnerabilityindex.net>. Accessed: 18 Jan. 2018.